

1927-04-22

OPHAVSMAND/NØGLEPERSON

Statstidende

FAKTA

Dokumenttype:

Udklip

Arkivplacering:

Mappe 93C nr. 153

DOKUMENTINDHOLD

Kopi af Statstidende. Afventer transskription.

TRANSSKRIFTION

Afventer transskription.

153

7175

№ 27: 3. Beh. af F. L. Einaaslov for 1927—28. (Undervisningsministeriet).

7176

telser, ikke skulde stige, men at man skulde anvende de Beløb, som var blevet ledige, som bortfaldt, til nye eller til Forhøjelser. Det er et rent faktisk Forhold, jeg har nævnt. I Aar har man ment, at man ikke kunde gaa saa vidt, hvad jeg beklager, men at det samlede Beløb skulde have en Ned-sættelse.

Undervisningsministeren (Byсков): Det Spørgsmaal, det ærede Medlem Hr. J. Oskar Andersen stillede til mig, kan jeg desværre ikke besvare tilfredsstillende. Jeg ved, at G. M. Schmidt er Arkæolog. Det er muligt, at Navnet er stavet forkert. Jeg mener, at Engelstoft skulde være Historiker, men det tør jeg ikke sige bestemt. Jeg har ikke Papirerne ved Haanden, saa jeg kan ikke se det.

Hermed sluttede Forhandlingen om dette Afsnit.

Ændringsforslagene Nr. 267—282
vedtages uden Afstemning.

Ændringsforslag Nr. 283
vedtages med 74 Stemmer mod 63.

Ændringsforslag Nr. 284 ansaas som bortfaldet efter Vedtagelsen af Ændringsforslag Nr. 283.

Ændringsforslag Nr. 285
vedtages med 72 Stemmer mod 63.

Ændringsforslag Nr. 286 ansaas som bortfaldet efter Vedtagelsen af Ændringsforslag Nr. 285.

Ændringsforslag Nr. 287
vedtages med 86 Stemmer mod 51.

Ændringsforslagene Nr. 288—301
vedtages uden Afstemning.

Ændringsforslag Nr. 305
vedtages med 86 Stemmer mod 51.

Ændringsforslagene Nr. 306—318
vedtages uden Afstemning.

Ændringsforslag Nr. 319
vedtages med 102 Stemmer mod 25.

Ændringsforslagene Nr. 350—365
vedtages uden Afstemning.

Ændringsforslag Nr. 366
vedtages med 86 Stemmer mod 52.

Ændringsforslagene Nr. 367—389
vedtages uden Afstemning.

Ændringsforslagene Nr. 461—463
vedtages uden Afstemning.

Ændringsforslag Nr. 468
vedtages uden Afstemning.

Ændringsforslag Nr. 473
vedtages uden Afstemning.

Det Afsnit, som dernæst sættes til Forhandling, var det *Kirkeministeriet* vedrørende, nemlig:

Lovforslagets § 4 C.

Bilag 39.

Ændringsforslag Nr. 125 paa Udvalgets Liste.

Lovforslagets § 19.

Bilag Nr. 2 og 130—138.

Ændringsforslag Nr. 259—266 paa Udvalgets Liste.

Ordføreren (C. O. Pedersen): Til Kirkeministeriets Budget er der kun stillet ganske faa Ændringsforslag, og der er Enighed i Udvalget om dem alle sammen. Jeg har derfor kun nogle Bemærkninger at fremsætte angaaende et enkelt af Ændringsforslagene, nemlig Nr. 264, der drejer sig om første Del af et Tilskud til Udsmykning af Koret i Ribe Domkirke. Der har været nogen Diskussion om denne Udsmykning, og om den i det hele taget skulde foretages, men man er fra Udvalgets Side enedes om at give Tilslutning dertil under den ganske bestemte Forudsætning, at Færdsejforholdene omkring Ribe Domkirke ordnes paa en saadan Maade, at den Udsmykning, der her skal finde Sted, ikke bliver odelagt ved Færdsejlen. Det er vistnok almindelig bekendt, at Færdsejlen omkring Ribe Domkirke medfører stærke Rystelser, og det mener man kunde medføre, at Udsmykningen blev odelagt. Derfor har Udvalget ment, at Forudsætningen for, at denne Bevilling gives, maa være, at Ribe regulerer Færdsejforholdene, saaledes at Udsmyk-

drevet under Præstegaarden — altsaa dette Stykke Jord forlangte Menighedsraadet enstemmigt bortgivet, men det maatte efter Kirkeministeriets Mening ikke gives bort til Trods for, at det laasaadan, at det heller aldrig i Fremtiden vil blive drevet under Præstegaarden. Hvis det skal være Tilfældet, at Kirkeministeriet for Fremtiden ikke alene undlader at tage Hensyn til den Praksis, der har været i Forvejen, men absolut gaar imod Selvstyret i Menighederne, saa vil denne Lovs praktiske Gennemførelse blive uhyre vanskelig. Jeg kan tilloje, at det absolut ikke er lutter Lovord, der ude i Menighedsraadene har lydt over den højtærede Kirkeminister, og jeg vil derfor gerne anbefale ham for Fremtiden, hvor det er lykkedes at opnaa en Overenskomst med Menigheden, da at respektere denne Overenskomst.

Der er en anden Ting, jeg gerne vil omtale i samme Forbindelse. Det er den Bestemmelse i Loven, der siger, at hvor Værdier af de Bygningsmaterialer, der bliver til overs fra Bygningerne paa Præstegaarden, ikke slaar til at faa Bygningerne lavet om, skal Statskassen betale det overskydende. Denne Bestemmelse bliver brugt paa en Maade, der hindrer, at Udstykning af Jorden finder Sted, og det er blevet en ret dyr Bestemmelse for Statskassen gennem Aarene. Det er ikke noget, som man kan bebrejde den nuværende Kirkeminister, for det er en Praksis, der lidt efter lidt er oparbejdet, idet man fra Menighedsraadenes Side søger at udnytte Bestemmelsen i saa høj Grad som muligt. Jeg skal nævne nogle ganske enkelte Eksempler. Ved Østre Snede Præstegaard har man efter Udstykningen maattet bruge 10 553 Kr. for at faa Udbygningen lavet om; det er en Gavl, der skal brækkes ned og flyttes, og et Par Skillerum, der skal flyttes: 10 553 Kr.; Statskassen betaler. Vejerslev 11 500 Kr., Gjerring 12 085 Kr., Velle 14 722 Kr. Man ser, hvorledes man der udnytter Situationen og sørger for ikke alene at faa Reparationer foretaget, men i adskillige Tilfælde faa helt nye Udbygninger til Præstegaardene opført med det samme. Jeg mener, det er i Strid med Lovens Bestemmelser og vil anmode den højtærede Kirkeminister om for Fremtiden at være varsom i den Henseende. Man ser ogsaa, hvorledes denne Sum svulmer op, idet Bevillingen er paa 185 000 Kr., men paa forrige Aars Regnskab er den blevet til 257 000 Kr. Jeg haaber, den højtærede Kirkeminister vil tage denne Henvendelse under Overvejelse og gøre, hvad han kan, for at den

Udstykning, som alene Jordlovsudvalget i Forbindelse med Menighedsraadene er i Stand til at foretage, ikke skal blive hindret inde i Kirkeministeriet.

Mads Larsen: I Anledning af det Samraad, der har været afholdt angaaende Vordingborg Kirkes Istandsættelse, vil jeg gerne opfordre den højtærede Kirkeminister til til tredje Behandling at fremsætte Forslag om en Bevilling i saa Henseende. Jeg føler mig helt overbevist om, at der foreligger Oplysninger for Ministeriet, hvoraf det fremgaar, at Istandsættelsen af denne anseelige gamle Kirke er i høj Grad paakravet, og at den ikke vil kunne gennemføres uden ved Tilskud fra Staten. Jeg føler mig ogsaa overbevist om, at der er Mulighed for at faa Flertal i dette høje Ting for noget saadant. Jeg kan her henvise til den ærede konservative Ordførers sympatiske Udtalelser om dette Forhold, som jeg takker ham for. Jeg ved ogsaa, at den tidligere Kirkeminister interesserede sig meget stærkt for Spørgsmaalet og folte sig forvisset om, at der efter de Regler, der anvendes, ogsaa i dette Tilfælde maatte vdes Tilskud til en Istandsættelse. Jeg vil derfor gerne opfordre den højtærede Minister til at se velvilligt paa dette Spørgsmaal.

Pinholt: Det er om Ribe Domkirke, jeg gerne vil gøre et Par Bemærkninger. For saa vidt Udstykningen af Kirken ved Joakim Skovgaard kunde bringe den til at blive endnu skønnere, end den er, vilde jeg for mit Vedkommende ikke finde, at det var urimeligt at ofre det Beløb, som maatte være fornødent, men det er jeg ikke sikker paa. Der vil nu senere blive truffet Afgørelse om, hvorvidt det vil kunne blive Tilfældet. Men der er en Ting, jeg gerne vil pege paa, og det er Færdighedsforholdene. De er nævnt tidligere af de ærede Medlemmer Hr. Hauge og Hr. Pitzner. Det vil være aldeles nødvendigt, at man sørger for, at Færdighedsforholdene bliver ordnet, saaledes at man faar Sikkerhed for, at Udstykningen ikke bliver odelagt paa Grund af Færdighedsforholdene. Nu er Forholdene ikke saa simple, som man skulde tro, for det er ikke Dyen alene, der har den Gade, det er en Landevejsgade, og der vil derfor være at foretage en Forhandling mellem Amtsraadet og Byraadet, og det kan maaske vanskeligere Sagen noget. Men jeg føler mig overbevist om, at der vil ikke fra Bevillingsmyndighedernes Side blive givet nogen Bevilling til Udstykning af Kirken, hvis man ikke faar absolut Sikkerhed for,

at Fødselsforholdene bliver ordnet, saaledes at der ikke ad den Vej kan tilføjes Kirken nogen Odelæggelse. Det er blevet mig sagt, at man ved Nationalmuseet i sin Tid var generet af Rvstelserne, at man da fik asfalteret Gaden der forbi, og at det afhjælp Skavanken. Jeg ønsker her at understrege meget stærkt, at inden der kan blive Tale om Udsmykning, maa disse Forhold bringes i Orden.

Ulrich: I Anledning af det Samraad, der har fundet Sted i Finansudvalget med den højtærede Kirkeminister angaaende Vordingborg Kirke, vil jeg gerne have Lov til ligesom det ærede Medlem Hr. Mads Larsen at rette en Opfordring til den højtærede Minister om til næste Behandling af Finansloven at stille et Ændringsforslag om en Bevilling til denne Kirkes Restaurering. Jeg vil gerne tillade mig at henlede den højtærede Ministers Opmærksomhed paa den Erklæring fra det særlige Syn, som foreligger i denne Sag. Ifølge min Viden har de Herrer Mækeprang og Borch varmt anbefalet Forslaget om at give et Tilskud til denne Kirkes Restaurering, og jeg vil meget varmt udtale mig for, at dette Arbejde kan komme i Gang. Uden Statens Hjælp lader det sig vanskeligt gøre, og der er jo ogsaa Præcedens for, at Staten Tid efter anden støtter Restaureringen af vore gamle smukke Kirker. Jeg haaber derfor, den højtærede Kirkeminister vil se velvilligt paa denne Sag. Jeg skal endvidere oplyse, at saa vidt mig bekendt stillede Finansudvalget sig i Fjor overordentligt velvilligt til denne Sag, og efter hvad der foreligger for mig, var det i og for sig kun en Strid om, hvortil Midlerne skulde tages, der bevirkede, at Bevillingen ikke kom frem i Fjor. Jeg vil gerne takke min ærede Partifælle, det ærede Medlem Hr. Pitzner, fordi han har forberedt Sagen her, og jeg haaber, at Rigsdagens forskellige Partier kan samles i Enighed om dette Spørgsmaal, saaledes at den gamle smukke Kirke i Vordingborg kan faa den Restaurering, som den i allerhøjeste Grad trænger til.

Kirkeministeren (Bramm-Rasmussen): Jeg vil gerne allerførst takke Finansudvalget for den store Velvillie, hvormed Udvalget har mødt de Ændringsforslag, jeg har tilladt mig at stille. Det er jo i Virkeligheden kun med Hensyn til Forslaget om at yde et Tilskud paa 5 000 Kr. til et nordisk Præstemøde, som skal afholdes paa Frederiksberg Slot, at der har været nogen Uoverensstemmelse mellem

Udvalget og mig. Jeg er taknemmelig for, naar Udvalget ikke kunde følge Forslaget om at yde 5 000 Kr., at saa dog et Flertal indenfor det ærede Finansudvalg har ment at kunne stille et Underændringsforslag om at yde 3 000 Kr. Det er ikke saa urimeligt, at der fra Statens Side ydes et Tilskud til et saadant Møde, det hænger nemlig meget sammen med international Høflighed i det skandinaviske Samarbejde, og det har jo ogsaa, som det ærede Medlem Hr. Rode bemærkede, sit Forbillede i den Stilling, Sverige indtog ved det første af de nordiske Præstemøder, der for et Par Aar siden blev afholdt i Lund. Der er visse Udgifter, som det er noget vanskeligt for den danske Præsteforening og for Deltagerne selv at bære, og som i nogen Maade maa siges at angaa hele vort Land og Folk ved et saadant skandinavisk Møde — forhaabentlig vil ogsaa Medlemmer fra Finland deltage i Mødet —, og jeg kan derfor ikke finde det urimeligt, at Staten yder Tilskud dertil.

Jeg takker i øvrigt for den Tilslutning, jeg har faaet til alle de andre Ændringsforslag, jeg har stillet. Det glæder mig meget, at der er ydet Tilskud til de Kirker, som længe har ventet derpaa, og hvis Menigheder har samlet sammen og trofast bragt Ofre for at skabe den Kirkebygning, som Stationsbyens Vækst eller andre lokale Forhold gjorde fornøden for dem.

Dernæst skal jeg sige et Par Ord om de Samraad, der har været afholdt i Finansudvalget. Jeg tager dem i den Orden, hvori de er opført i Betænkningen og nævner først Vordingborg. Flere af de ærede Talere har anbefalet, at der blev ydet Tilskud til Vordingborg Kirkes Istandsættelse. Jeg vil gerne tage noget Afstand fra det Udtryk om denne Sag, som blev benyttet af den ærede sidste Taler, det ærede Medlem Hr. Ulrich, at det er en Restaurering af en af vore gamle smukke Kirker. Thi Forholdet er det, at netop saaledes optages det ikke i Kirkeministeriet, der menes det ikke, at det her drejer sig om en egentlig Restaurering af Kirken. Det er ganske sandt, at Staten har bidraget til Restaurering af vore gamle Kirker, og det maa findes rimeligt og naturligt, at Staten gør det, men i Kirkeministeriet opfatter man det saaledes, at det her kun drejer sig om en naturlig Istandsættelse, som blandt andet i meget væsentlig Grad angaar Kirkens Inventar, hvis Vedligeholdelse efter almindelig Praxis kommer til at paahvile den lokale Menighed. Men naar der nu fra flere Sider, ogsaa indenfor Finansudvalget, er udtalt Ønske om, at der maa

blive ydet et Tilskud til denne Istandsettelse, skal jeg tage Sagen op til Overvejelse endnu en Gang, og uden at give noget Løfte derom i dette Øjeblik skal jeg tænke over, hvorvidt man ved tredje Behandling eller ved næste Finanslov kunde stille et Forslag derom, men jeg tør intet ubetinget love herom i Dag.

Det andet Samraad angaar Udsmykningen af Koret i og Færdseforholdene ved Ribe Domkirke. Det er jo beklageligt, at der viser sig at være forskellige Meninger om selve Bøttemeligheden af at udsmykke Koret i Ribe Domkirke kunstnerisk. Jeg synes, at som Koret staar i Øjeblikket, er det overmaade smukt, og jeg tør næsten gentage de Ord, som en Taler har brugt her, at som den er nu, er den Landets aller-smukkeste Kirke. Dog, derom kan der altid diskuteres. Men naar der derovre er saa stærkt et Ønske om, at der skal foretages en Udsmykning ved en saa anset og betydelig Kunstner som den Mand, der her er Tale om, hvis Arbejde betyder saa overmaade meget for vort Land og Folk, er det paa Forhaand vanskeligt at stille sig afvisende overfor den Tanke, og Kirkeministeriet har derfor ogsaa taget den op. Men saa er der kommet et nyt Forhold frem, idet der er rejst en stor og alvorlig Indvending mod at begynde paa et saadant Arbejde, for man har undersøgt Færdseforholdene omkring Domkirken, har skaffet sig Sikkerhed for, at de er af en saadan Art, at de ikke vil skade Bygningen og dermed ogsaa det Kunstværk, som Kunstneren maatte skabe. Det er for mig en afgjort Sag — deri er jeg enig med det ærede Medlem Hr. Pinholt —, at for man har en gyldig og velbegrunnet Mening om, at der er gjort, hvad der kan gøres for at værne Domkirken mod den Ulempe, som Færdseforholdene maatte medføre, kan der ikke være Tale om at tage fat paa dette Arbejde. Kirkeministeriet har ogsaa efter Samraadet i Finansudvalget henvendt sig til Ribe Byraad og spurgt, hvad man fra Kommunens Side agtede at gøre for at værne Domkirken mod den Ulempe, der paaføres den af Færdseforholdene, og man har netop gjort det under Henvisning til, at det er et stærkt udtalt Ønske fra Ribes Side, at denne Udsmykning skulde foregaa. Sagen staar da i dette Øjeblik saaledes, at man maa forholde sig afventende, indtil der indgaar et fyldestgørende Svar, først saa vil der kunne være Tale om at vende tilbage, eventuelt til Bevillingsmagten, med Krav om at yde Tilskud til denne Sag. Men inden dette sker, vil Sagen ogsaa paa Grund af den Betænkkelighed,

der fra flere Sider har rejst sig med Hensyn til, om det er rigtigt at udsmykke Domkirken, paa ny blive gjort til Genstand for Overvejelse, for Ministeriet atter vil henvende sig til Finansudvalget derom. Hvorvidt Sagen kan fremmes til tredje Behandling, ved jeg ikke rigtig, men i alt Fald forekommer det mig, at den maa være fuldstændig overvejet, inden den kommer frem paa ny.

Maa jeg med Hensyn til Spørgsmaalet om Dahum Kirke, om hvilket der synes at være stor Enighed baade i Finansudvalget og mellem de Talere, der har haft Ordet i Dag, sige, at det er min Agt til tredje Behandling at stille et Forslag til Afhjælpning af den Ulykke, som Kirken i Øjeblikket lider under. Den er, saa vidt jeg kan skønne, ubrugelig, som den er, og der er al Grund til at istandsætte den. Der har oprindeligt i Ministeriet været nogen Betænkkelighed overfor denne Sag, fordi det er en Kommune, som ejer denne Kirke, og der kunde derfor nok være nogen Grund til at være betænkelig ved at yde den Støtte; men da Ønsket er saa udbredt, som det er, og Kirken samtidig er af den Art, som den er, er det min Agt at stille Forslag til tredje Behandling om at gennemføre en Restauration og om et Tilskud fra Statens Side, eventuelt fordelt paa flere Rater. Det nærmere ved Sagen er endnu ikke udformet; men til tredje Behandling vil man altsaa kunne vente et saadant Forslag.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Tilskud til Kirken i Alleshave ligger Sagen, som det ærede Medlem Hr. Rode bemærkede, saaledes, at der har været Uenighed paa Stedet ikke blot om Kirkens Beliggenhed, men ogsaa om Beliggenheden af den Præstegaard, der skal opføres. To forskellige Synspunkter har gjort sig gældende. Det ene, at det burde være i den ydre Krog af Sognet, Kirken skal bygges og Kirke og Præstegaard ligge, og at det fortrinsvis skulde være den Del af Sognet, der derved blev betjent. Fra den anden Side har man gjort gældende, at den Mand, der ansættes som Præst paa dette Sted og som Kapellan i Bregningebjergsted, tillige skulde gøre Tjeneste i hele Sognet, hvad han naturligvis maa, og Hensynet hertil har fremkaldt den Dissens, der har været til Stede. Men man er jo nu i alt væsentligt blevet enig om Sagen. Den er fornylig indkommet til Ministeriet, og jeg formener, at Enigheden nu er saa udtalt, at det vil være muligt til tredje Behandling at stille Forslag om den lille Bevilling, der drejer sig om. Jeg vil saa tro, at der vil kunne vindes Flertal eller maaske Enighed